

HAKUOPAS

Hakuopas tuottajaorganisaatioksi

Sisältö

Yhteystiedot.....	3
1 Tuottajaorganisaation tarkoitus	4
2 Tuottajaorganisaation hyväksyminen.....	5
2.1 Hyväksymisen yleiset edellytykset	5
2.2 Hakemus tuottajaorganisaation hyväksymiseksi	6
2.3 Hyväksyttävät tuotteet	7
2.4 Kaupan pidetyn tuotannon arvo	7
2.5 Tuottajaorganisaation säännöt.....	8
2.6 Tuottajaorganisaation tehtävien ulkoistaminen.....	9
2.7 Valvonta	9
3 Tuottajaorganisaation toteuttamat sopimusneuvottelut	10
3.1 Tiettyjä peltokasveja ja naudanlihaa koskevat sopimusneuvottelut	10
3.2 Raakamaitoa koskevat sopimusneuvottelut.....	12
4 Tuottajaorganisaation toimintaa koskevat ilmoitukset.....	14
4.1 Tuottajaorganisaation käymistä sopimusneuvotteluista ilmoittaminen.....	14
4.2 Maito- ja maitotuotealan tuottajaorganisaation ilmoitus jäsenmäärästä ja kaupan pidetyn raakamaidon määrästä.....	14
4.3 Tuottajaorganisaation toiminnassa ja rakenteessa tapahtuvista muutoksista ilmoittaminen.....	15
5 LIITE 1 – Tuottajaorganisaation hyväksyttäviä tuotteita.....	16
6 LIITE 2 – Säädökset.....	18

Yhteystiedot

Maaseutuvirasto hallinnoi Suomessa tuottajaorganisaatiojärjestelmää ja ratkaisee tuottajaorganisaation hyväksymisen.

postiosoite	Maaseutuvirasto PL 405 60101 SEINÄJOKI
käyntiosoite	Alvar Aallon katu 5, Seinäjoki
puhelin	0295 31 2000 (vaihde)
faksi	0295 31 2201 (kirjaamo)
sähköpostiosoite	kirjaamo@mavi.fi
tiedotus ja lomakkeet	www.mavi.fi
yhteyshenkilöt	tuottajaorganisaatioasioiden yhteyshenkilöt löytyvät Maaseutuviraston internetsivuilta kohdasta Tuottaja- ja toimialaorganisaatiot

HAKUOPAS

Julkaisija: Maaseutuvirasto, PL 405 (Alvar Aallon katu 5), 60101 Seinäjoki

Puh. 0295 31 2000, faksi 0295 31 2201, www.mavi.fi

Markkinaosasto | ruokamarkkinayksikkö

1.1.2017

Hakuoppaan diaarinumero 817/05.00.01/2016

Asiakirjan numero #190561

Tämä hakuopas ei ole oikeudellisesti sitova. Oppaassa annetut ohjeet eivät ole tyhjentäviä selvityksiä alan lainsäädännöstä. EU:n ja kansalliseen lainsäädäntöön tehdään muutoksia, joten huolimatta tähän julkaisuun tehdyistä päivityksistä tiedot eivät ole aina ajan tasalla. Kaikki oikeudelliset vaateet on tehtävä säädösten perusteella.

Tuenhakija voi halutessaan vedota viranomaisen toimenpiteiden laillisuuteen. Hallinto-oikeus tai viimekädessä EU:n tuomioistuin ratkaisevat oikeustulkinnat.

1 Tuottajaorganisaation tarkoitus

Tuottajaorganisaatio on tietyn maataloustuotteen tuottajien omasta aloitteestaan perustama yhteenliittymä. Tuottajaorganisaatio toteuttaa jäsentensä maataloustuotteiden tuotantoon liittyviä tavoitteita. Tavoitteena voi olla auttaa jäseniään tuotannon suunnittelussa, markkinoinnissa tai viljelymenetelmien kehittämisessä.

Tuottajaorganisaatio on Euroopan unionin käyttöön ottama nimike. Tuottajaorganisaatiojärjestelmän yleisenä tavoitteena on vahvistaa tuottajien asemaa markkinoilla. Tuottajaorganisaatiohyväksynnän voi Suomessa saada hakemuksesta maataloustuotannon alalla toimiva yhteenliittymä. Tuottajaorganisaation jäsenten tuottamia hyväksyttäviä tuotteita voivat olla lähes kaikki maatalouden tuotteet. Tässä hakuoppaassa kerrotaan hakemismenettelystä ja hyväksymisvaatimuksista kaikkien muiden alojen paitsi hedelmä- ja vihannesalan tuottajaorganisaatioksi. Hedelmä- ja vihannesalan tuottajaorganisaatioita koskee merkittävältä osin poikkeavat vaatimukset, ja sen alan tuottajaorganisaatiojärjestelmä on osin erilainen kuin muilla aloilla. Hedelmä- ja vihannesalan tuottajaorganisaatioille on oma Maaseutuviraston julkaisema hakuopas.

Tuottajaorganisaation lähtökohtana on, että se muodostetaan tuottajien omasta aloitteesta. Tuottajaorganisaatio voi parantaa jäsentensä neuvotteluvoimaa yhteismyyntien avulla. Myös tuotantopanosten ostoissa voi olla mahdollisuuksia saada etua suhteessa siihen, että tuotantopanoksia ostaa yksittäinen tuottaja itsenäisesti. Tuottajaorganisaatiot voivat olla tärkeitä yhteistoimintamuotoja tuotantoon liittyvien riskien vähentämisessä. Tuotannon ja markkinoinnin suunnittelu voi olla helpompaa, kun yhteenlaskettu tuotanto on suurempaa. Tuottajaorganisaation etuna voi olla myös se, että se voi päästä markkinoille, joille yksittäisen tuottajan voi olla vaikea päästä. Tuottajaorganisaatioiden jäsentensä puolesta neuvottelemiin sopimuksiin sovelletaan niitä poikkeuksia yleiseen kilpailulainsäädäntöön, jotka sisältyvät tämän oppaan liitteessä 2 lueteltuihin säädöksiin.

Muiden alojen kuin hedelmä- ja vihannesalan tuottajaorganisaatioille ei ole saatavissa suoraan niille suunnattua EU- tai kansallista tukea.

Maaseutuvirastosta voi pyytää neuvontaa tuottajaorganisaatioksi hakemisessa sekä muuta tietoa asiaan liittyen. Ajantasaiset yhteystiedot, lomakkeet ja oppaat löytyvät osoitteesta www.mavi.fi.

2 Tuottajaorganisaation hyväksyminen

2.1 Hyväksymisen yleiset edellytykset

Tullakseen hyväksytyksi tuottajaorganisaation on täytettävä ja osoitettava todeksi seuraavat edellytykset:

- 1) Tuottajaorganisaatio on tuottajien yhteenliittymä, ja se perustetaan tuottajaorganisaation jäseniksi tulevien tuottajien omasta aloitteesta.
- 2) Tuottajaorganisaatio on rekisteröity yhteisö (esim. osakeyhtiö tai osuuskunta). Tuottajaorganisaation on oltava oikeussubjekti tai oikeussubjektin selkeästi määritelty osa.
- 3) Tuottajaorganisaation jäsenenä on vähintään viisi tuottajajäsentä TAI vaihtoehtoisesti tuottajaorganisaation kaupan pidetyn tuotannon arvo on vähintään 500 000 euroa. Tuottajajäsenten tulee harjoittaa niiden samojen tuotteiden tuotantoa, joiden perusteella organisaatio hakee hyväksymistä. Tuottajaorganisaation tuottajajäsenenä voi olla luonnollisten henkilöiden lisäksi myös oikeushenkilöitä (esimerkiksi osakeyhtiö), perikunta tai verotusyhtymä. Kaupan pidetyn tuotannon arvon laskennasta on lisätietoa hakuoppaan luvussa 2.4.
- 4) Tuottajaorganisaation tuottajajäsenillä tulee olla organisaatiossa määräävä asema eli riittävä äänivalta valvoa etuaan organisaatiossa ja sen päätöksenteossa.
- 5) Tuottajaorganisaatiolla on jäsenten keskenään sopimat ja vahvistamat säännöt. Sääntöjen sisältövaatimuksista enemmän hakuoppaan luvussa 2.5.
- 6) Tuottajaorganisaation toiminnalla tulee olla päämäärä, johon sisältyy yksi tai useampi seuraavista tavoitteista:
 - keskittää jäsenten tuottamien tuotteiden tarjontaa ja markkinoille saattamista, mukaan lukien suoramarkkinointi.
 - optimoida tuotantokustannuksia ja investointien kannattavuutta ympäristöön ja eläinten hyvinvointiin liittyviin vaatimuksiin vastaamiseksi ja vakauttaa tuottajahintoja.
 - varmistaa tuotannon suunnittelu ja mukauttaminen kysyntää vastaavaksi, erityisesti laadun ja määrän osalta.
 - laatia tutkimuksia ja kehitysaloitteita kestävästä tuotantomenetelmästä, innovatiivisista käytännöistä, taloudellisesta kilpailukyvyistä ja markkinakehityksestä.
 - edistää ja antaa ympäristöä säästävien viljelymenetelmien, tuotantotekniikoiden sekä asianmukaisten eläinten hyvinvointia koskevien käytäntöjen ja tekniikoiden toteuttamiseen tarvittavaa teknistä apua.
 - edistää tuotantonormien käyttöä, tuotteiden laadun parantamista ja sellaisten tuotteiden kehittämistä, joiden alkuperänimitys tai maantieteellinen merkintä on suojattu tai jotka kuuluvat kansallisen laatumerkinnän piiriin, sekä antaa näihin tarvittavaa teknistä apua.
 - käsitellä sivutuotteita ja jätettä erityisesti veden, maaperän ja maiseman laadun suojelemiseksi sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi tai parantamiseksi.
 - edistää luonnonvarojen kestävästä käytöstä ja ilmastonmuutoksen hillitsemistä.
 - kehittää aloitteita menekinedistämisen ja kaupan pitämisen aloilla.

- hallinnoida jäsenten keskinäisiä rahastoja.
- antaa tarvittavaa teknistä tukea futuurimarkkinoiden ja vakuutusjärjestelmien käyttöön.

Jos tuottajaorganisaatio aikoo neuvotella jäsentensä puolesta tarjontaan liittyviä sopimuksia, tulee tuottajaorganisaation pyrkiä vähintään toiseen kahdesta ensin mainitusta tavoitteesta.

Tullakseen hyväksytyksi on maito- ja maitotuotealan tuottajaorganisaation päämääränä oltava yksi tai useampi tavoite kolmesta ensin mainitusta tavoitteesta.

- 7) Tuottajaorganisaatio tarjoaa riittävät selvitykset siitä, että se voi toteuttaa toimintaansa asianmukaisesti niin keston, tehokkuuden, inhimillisen, aineellisen ja teknisen avun jäsenille tarjoamisen kuin tarjonnan asianmukaisen keskittämisen suhteen.

(NA 1308/2013 Art. 152–154; MJL 999/2012 § 12 b; VNA 802/2014 § 2)

2.2 Hakemus tuottajaorganisaation hyväksymiseksi

Tuottajaorganisaation hyväksymistä haetaan Maaseutuviraston hakulomakkeella numero 482. Maito- ja maitotuotealan tuottajaorganisaation hyväksymistä haetaan lomakkeella numero 362. Lomakkeita saa Maaseutuvirastosta ja niitä voi tulostaa Maaseutuviraston internetsivuilta www.mavi.fi.

Tuottajaorganisaation hyväksynnän haku aika on jatkuva. Maaseutuvirasto tekee päätöksen hakemuksesta neljän kuukauden sisällä siitä, kun hakemus kaikkine tarvittavine liiteasiakirjoineen on jätetty. Maaseutuvirastosta neuvotaan tarvittavien asiakirjojen kokoamisessa.

Hyväksyttävän tuottajaorganisaation tulee olla rekisteröity yhteisö (osuuskunta, osakeyhtiö tai muu yhteisömuoto).

Hyväksymishakemukseen liitetään seuraavat asiakirjat:

- Rekisteröidyn yhteisön perustamiskirja
- Rekisteröidyn yhteisön säännöt (osakeyhtiön tapauksessa yhtiöjärjestys)
- Tuottajaorganisaation säännöt
- Mahdollinen jäsen sopimus tai mahdollinen osakassopimus
- Kaupparekisteriote, jos yhteisö on rekisteröity kaupparekisteriin
- Pöytäkirjanote kokouksesta, jossa yhteisön toimivaltainen elin on päättänyt hakea tuottajaorganisaation hyväksymistä
- Pöytäkirjanote kokouksesta, jossa yhteisön toimivaltainen elin on hyväksynyt tuottajaorganisaation säännöt
- Jäsenluettelo tai osake- ja osakasluettelo
- Mahdolliset sopimukset organisaation ulkoistettujen tehtävien hoidosta

(NA 1308/2013 Art. 154 ja 155; MJL 999/2012 § 12 a, 12 b ja 69)

2.3 Hyväksyttävät tuotteet

Tuottajaorganisaation jäsenten tuottamia hyväksyttäviä tuotteita ovat mitkä tahansa Euroopan unionin yhteiseen markkinajärjestelyyn kuuluvat eri maataloustuotealojen tuotteet (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 liitteessä I luetellut tuotteet). Hyväksyttäviä tuotteita ovat varsin kattavasti lähes kaikki maatalouden tuotanto ja tuotannosta jalostetut tuotteet.

Hyväksyttäviin tuotteisiin sisältyy eri tuotealoina esimerkiksi vilja-ala, siemenet, hedelmät ja vihannekset (tälle alalle on oma hakuopas), naudanliha-ala, maito- ja maitotuotteet sekä sianliha-ala. Tämän hakuoppaan liitteeseen 1 on poimittu esimerkkejä hyväksyttävistä eri tuotteista vilja-, naudanliha- ja sianliha-aloilla. Hyväksyttäviä tuotteita ovat myös perunat. Täydellinen luettelo hyväksyttävistä tuotteista on mainitun asetuksen (EU) N:o 1308/2013 liitteenä I. Täydellisen luettelon voi pyytää tarvittaessa Maaseutuvirastosta.

Tuottajaorganisaation tulee kertoa hyväksymishakemuksessa tuotteet, joiden tuotannon perusteella se hakee hyväksyntää.

Tuottajaorganisaatio voi toimia myös muiden tuotteiden alalla ja myydä myös muita kuin hyväksyttäviä tuotteita. Muiden kuin hyväksyttävien tuotteiden tai muiden kuin tuottajajäsenten tuotteiden myynti on aiheellista selvittää ja tuoda esiin hyväksyntää haettaessa. Muuta toimintaa ei oteta huomioon kaupan pidetyn tuotannon arvon laskennassa.

(NA 1308/2013 Art. 152; MJL 999/2012 § 12 b)

2.4 Kaupan pidetyn tuotannon arvo

Tuottajaorganisaatio voi esittää tuottajajäsenten vähimmäismäärän sijasta hyväksymisen edellytyksenä tuottajaorganisaation kaupan pidetyn eli myydyin tuotannon arvoa. Kaupan pidetyn tuotannon arvon tulee tällöin olla vähintään 500 000 euroa. Tuottajaorganisaation jäsenten vähimmäismäärä viisi tuottajajäsentä ja kaupan pidetyn tuotannon vähimmäisarvo ovat siis keskenään vaihtoehtoisia hyväksymisen edellytyksiä.

Kaupan pidetyn tuotannon arvo lasketaan tuottajaorganisaation tuottajajäsenten tuotannon perusteella, siis jäsenten tuottamien tuotteiden yhteenlasketun arvonlisäverottoman myyntihinnan perusteella. Arvo voi sisältää vain niiden tuotteiden tuotannon, joiden perusteella tuottajaorganisaatio hakee hyväksymistä (tai on hyväksytty). Kaupan pidetyn tuotannon arvon laskentajakso on yleensä tilikausi.

Arvo lasketaan jäsenten tuottamien tuotteiden arvonlisäverottoman myyntihinnan perusteella. Jos tuotteet myydään pakattuna ja kaupakunnostettuna, tuotteen arvo on pakatun tai käsitellyn tuotteen arvonlisäveroton myyntihinta.

Kaupan pidetyn tuotannon arvon on perustuttava kirjanpito-tietoihin. Jos tuottajaorganisaatiolla ei ole käytettävissä kirjanpito-tietoja aikaisemmilta vuosilta, tuotteiden arvon ja määrän on perustuttava tuottajaorganisaation jäsenten kirjanpito-tietoihin tai niihin verrattaviin tietoihin, jotka ovat vaikeudetta tarkastettavissa.

Kaupan pidetyn tuotannon arvon laskutapa lyhyesti

Organisaation tai sen tuottajajäsenten myymien tuotteiden arvonlisäveroton myyntihinta tilikaudella

- ei-jäsenten tuotteiden myyntihinta
- ei-hyväksyttävien tuotteiden myynti

= Kaupan pidetyn tuotannon arvo

(NA 1308/2013 Art. 154; MJL 999/2012 § 12 b; VNA 802/2014 § 2)

2.5 Tuottajaorganisaation säännöt

Tuottajaorganisaation perussäännön eli säännöt hyväksyy tuottajaorganisaationa toimivan rekisteröidyn yhteisön toimivaltainen elin. Tuottajaorganisaation säännöt voivat sisältyä yhteisön sääntöihin tai osakeyhtiön yhtiöjärjestykseen. Vaihtoehtoisesti tuottajaorganisaatio voi laatia erilliset tuottajaorganisaation säännöt, jolloin niiden muuttaminen ei vaadi ilmoitusta kaupparekisteriin. Tässä esitettävät sääntövaatimukset eivät koske maito- ja maitotuotealan tuottajaorganisaatiota.

Tuottajaorganisaation säännöissä on määrättävä seuraavista asioista:

1. Tuottajajäsenten on noudatettava tuottajaorganisaation hyväksymiä sääntöjä, jotka liittyvät tuotantoilmoitusveloitteeseen, tuotantoon, kaupan pitämiseen ja ympäristönsuojeluun.
2. Tuottajajäsen voi kuulua minkä tahansa tietyn tilan tietyn tuotteen osalta vain yhteen tuottajaorganisaatioon (tähän voidaan myöntää poikkeuksia asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, joissa tuottajajäsenillä on kaksi toisistaan erillistä tuotantoyksikköä eri maantieteellisillä alueilla).
3. Tuottajajäsenten on toimitettava tuottajaorganisaation tilastointitarkoituksiin pyytämät tiedot. Tuottajaorganisaatio on puolestaan velvollinen toimittamaan tietoja Maaseutuvirastoon EU-raportointia varten.
4. Menettelyistä, joilla tuottajaorganisaation säännöt määritetään, annetaan ja muutetaan.
5. Tuottajaorganisaation rahoittamiseen tarvittavien maksujen perimisestä jäseniltä. Säännöissä voidaan valtuuttaa hallitus päättämään vuosittain kerättävien maksujen suuruudesta.
6. Säännöistä, jotka varmistavat, että tuottajajäsenet voivat demokraattisella tavalla valvoa organisaatiota ja päätöksentekoa.
7. Seuraamuksista, kun tuottajaorganisaation perussäännön mukaisia velvoitteita, erityisesti maksujen suorittamisen osalta, jätetään noudattamatta tai tuottajaorganisaation hyväksymiä sääntöjä rikotaan.
8. Säännöistä, jotka liittyvät uusien jäsenten hyväksymiseen ja erityisesti jäsenyyden vähimmäiskeston, joka ei voi olla vuotta lyhyempi.
9. Tuottajaorganisaation toiminnan kannalta välttämättömistä kirjanpito- ja budjettisäännöistä.

Säännöissä voidaan määrätä toiminnan peruseriaatteet ja siirtää yksityiskohtaisten määräysten antaminen alemmalle päättävälle tasolle.

(NA 1308/2013 Art. 153)

2.6 Tuottajaorganisaation tehtävien ulkoistaminen

Tuottajaorganisaation tehtäviä voidaan ulkoistaa. Ulkoistaminen tarkoittaa sitä, että tuottajaorganisaatio tekee kyseisen toiminnon suorittamiseksi kaupallisen järjestelyn toisen yksikön kanssa.

Tuottajaorganisaation on tehtävä tämä kaupallinen järjestely kirjallisena sopimuksena, jolla varmistetaan, että tuottajaorganisaatiolle jää vastuu suoritettavan toiminnon hallinnasta ja valvonnasta.

(NA1308/2013 Art. 155; KA 2016/232 Art. 3; MJL 999/2012 § 12 b)

2.7 Valvonta

Maaseutuvirasto valvoo tuottajaorganisaatioiden hyväksymisedellytysten noudattamista. Kaikki organisaatiot tarkastetaan paikan päällä tehtävin tarkastuskäynnein ennen hyväksynnän myöntämistä. Tarkastuskäyntejä voidaan tehdä tuottajaorganisaation toimitiloihin ja tuottajaorganisaation jäsenten viljelmille hyväksymisedellytysten noudattamisen varmistamiseksi.

Maaseutuvirasto tarkastaa säännöllisin väliajoin hyväksytyyn tuottajaorganisaation hyväksymisen edellytysten täyttymisen paikan päällä toteutettavalla tarkastuksella. Maaseutuvirasto voi peruuttaa tuottajaorganisaation hyväksymisen, jos tuottajaorganisaatio ei noudata hyväksymisen edellytyksiä.

(NA 1308/2013 Art. 154)

3 Tuottajaorganisaation toteuttamat sopimusneuvottelut

3.1 Tiettyjä peltokasveja ja naudanlihaa koskevat sopimusneuvottelut

Hyväksytyt peltokasvi- tai naudanliha-alan tuottajaorganisaatio voi neuvotella jäsentensä puolesta tarjontaan liittyviä sopimuksia, jotka koskevat sen jäsenten koko yhteenlaskettua tuotantoa tai osaa jäsenten tuotannosta. Neuvotellessaan jäsentensä puolesta sopimuksia tuottajaorganisaation tulee pyrkiä saavuttamaan yhden tai useamman seuraavista tavoitteista: tarjonnan keskittäminen, jäsentensä tuottamien tuotteiden markkinoille saattaminen ja tuotantokustannusten optimoiminen. Jonkin tai useamman näistä tavoitteista on käytävä todennettavasti ilmi tuottajaorganisaation toiminnassa.

Tuottajaorganisaatio täyttää nämä tavoitteet, jos näihin tavoitteisiin pyrkiminen johtaa tuottajien toimien yhdentämiseen ja jos tällainen yhdentäminen todennäköisesti johtaa toimien merkittävään tehostumiseen.

Tavoitteet on mahdollista todeta saavutettaviksi, kun kyseiset toimet vaikuttavat merkittävästi tuotteen määrään, tuotantokustannuksiin sekä tuotteen markkinoille saattamiseen ja tuottajaorganisaatio harjoittaa yhdenmukaisesti vähintään yhtä seuraavista toiminnoista:

- 1) yhteinen jakelu, mukaan lukien yhteinen myyntifoorumi tai yhteiset kuljetukset
- 2) yhteiset myynninedistämistoimet
- 3) yhteisesti järjestetty laadunvalvonta
- 4) laitteistojen tai varastotilojen yhteinen käyttö
- 5) yhteiset tuotantopanosten hankinnat.

Tiettyjä peltokasveja koskevat sopimusneuvottelut voivat koskea yhtä tai useampaa seuraavista tuotteista (tuotteita ei saa olla tarkoitettu kylvämiseen (siemenviljat tuotanto) eikä ohran osalta myöskään mallastamiseen):

- a) vehnä, joka kuuluu CN-koodiin ex100199 00
- b) ohra, joka kuuluu CN-koodiin ex100390 00
- c) maissi, joka kuuluu CN-koodiin 1005 90 00
- d) ruis, joka kuuluu CN-koodiin 1002 90 00
- e) durumvehnä, joka kuuluu CN-koodiin 1001 19 00
- f) kaura, joka kuuluu CN-koodiin 1004 90 00
- g) ruisvehnä, joka kuuluu CN-koodiin ex100860 00
- h) rapsin- ja rypsinsiemenet, jotka kuuluvat CN-koodiin ex12 05
- i) auringonkukan siemenet, jotka kuuluvat CN-koodiin ex12 06 00
- j) soija, joka kuuluu CN-koodiin 1201 90 00
- k) härkäpapu, joka kuuluu CN-koodeihin ex07 08 ja ex07 13
- l) herne, joka kuuluu CN-koodeihin ex07 08 ja ex07 13

Naudanlihaa koskevat sopimusneuvottelut voivat koskea CN-koodeihin ex010229 21, ex010229 41, ex010229 51, ex010229 61 tai ex010229 91 kuuluvan, teurastettavaksi tarkoitetun Bos taurus -suvun elävää nautakarjaa. Sopimusneuvottelujen alaiset naudat voivat olla alle 12 kuukauden ikäisiä tai vähintään 12 kuukauden ikäisiä.

Sopimusneuvottelujen reunaehdot peltokasvi- ja naudanliha-alalla

Tuottajaorganisaatio voi käydä neuvotteluja riippumatta siitä, siirtykö tuotteen omistusoikeus tuottajalta tuottajaorganisaatiolle vai ei sekä riippumatta siitä, onko neuvoteltu hinta sama kaikkien tai vain joidenkin jäsenten yhteenlasketun tuotannon osalta.

Tuottajaorganisaatioiden oikeus tehdä sopimusjärjestelyjä jäsentensä puolesta perustuu markkinajärjestelyasetuksen ((EU) N:o 1308/2013) sisältämiin säädöksiin, jotka sisältävät kysymyksessä olevien sopimusjärjestelyjen osalta erityisen poikkeuksen yleisistä kilpailusäännöistä. Kysymyksessä olevan markkinajärjestelyasetuksen sisältämän poikkeuksen taustalla on Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus (SEUT), joka sisältää tiettyjä poikkeuksia kilpailulainsäädäntöön, kun kyseessä on maataloustuotteiden tuotanto tai kauppa.

Markkinajärjestelyasetuksen mukaisesti tuottajaorganisaatio voi käydä neuvotteluja edellyttäen, että:

- 1) Tuottajaorganisaation osalta tällaisten neuvottelujen kohteena olevan Suomessa tuotetun tuotannon määrä ei ole yli 15 prosenttia kyseisen tuotteen Suomen kokonaistuotannosta. Suomen vuotuisen kokonaistuotannon määränä käytetään tässä yhteydessä Euroopan komission julkaisemia tuotantotietoja
- 2) Tällaisten neuvottelujen kohteena olevien tuotteiden määrän osalta tuottajaorganisaatio keskittää tarjontansa ja saattaa markkinoille jäsentensä tuotteita
- 3) Tuottajat eivät ole minkään muun sellaisen tuottajaorganisaation jäseniä, joka niin ikään neuvottelee samoista tuotteista sopimuksia niiden puolesta
- 4) Kyseistä tuotetta ei koske tuottajan sellaisen osuuskunnan jäsenyydestä, joka ei ole kyseisen tuottajaorganisaation jäsen, aiheutuva velvoite toimittaa tuotteita osuuskunnan säännöissä vahvistettujen ehtojen mukaisesti tai näillä säännöillä vahvistettujen tai niistä johdettujen sääntöjen ja päätösten mukaisesti.

Tuottajaorganisaation tulee ilmoittaa Maaseutuvirastoon tällaisten neuvottelujen kohteena olevan kunkin tuotteen tuotannon määrä. Maaseutuvirastolla ei ole toimivaltuuksia arvioida sitä, täyttääkö sopimusjärjestely markkinajärjestelyasetuksessa säädetty edellytykset. Tämän osalta tuottajaorganisaation on tehtävä itsearvio.

Markkinajärjestelyasetukseen on sisällytetty suoja mekanismi, joka antaa Kilpailu- ja kuluttajavirastolle toimivallan puuttua itsearvion tehneen tuottajaorganisaation oikeuteen käydä sopimusneuvotteluja. Suoja mekanismia sovelletaan markkinajärjestelyasetuksessa mainituissa rajallisissa tapauksissa ja tällaisissa tapauksissa markkinajärjestelyasetuksessa nimenomaisesti selostetulla tavalla. Jos tuottajaorganisaatioiden neuvottelut kattavat EU:n sisällä alueen, joka on Suomea laajempi, suoja toimenpiteet toteuttaa Euroopan komissio. Tämän oppaan liitteessä 2 mainitussa komission tiedonannossa (2015/C 431/01) kuvataan ne markkinajärjestelyasetuksessa säädetty edellytykset, joiden täytyessä tuottajaorganisaatioiden toimintaa

voidaan pitää markkinajärjestelyasetuksen mukaisena ja myös tähän liittyvät markkinajärjestelyasetuksen sisältämät edellä mainitut suojoimenpiteet.

Mikäli tuottajaorganisaation toiminta ei ole markkinajärjestelyasetuksessa säädetyn mukaista, tuottajaorganisaation toimintaan sovelletaan yleisiä kilpailusääntöjä. Kilpailu- ja kuluttajavirasto antaa tarvittaessa neuvontaa asiaan liittyvään viraston toimivaltaan ja yleisten kilpailusääntöjen tulkintaan liittyvissä kysymyksissä.

(NA1308/2013 Art. 170, 171, 206 ja 209; MJL 999/2012 § 12 g)

3.2 Raakamaitoa koskevat sopimusneuvottelut

Hyväksytty maito- ja maitotuotealan tuottajaorganisaatio voi neuvotella tuottajäsentensä puolesta raakamaidon toimittamista tuottajalta raakamaidon jalostajalle tai kerääjälle koskevan sopimuksen, joka kattaa jäsenten koko yhteistuotannon tai osan siitä.

Tuottajaorganisaatio voi käydä neuvotteluja riippumatta siitä, siirretäänkö raakamaidon omistusoikeus tuottajalta tuottajaorganisaatiolle tai onko neuvoteltu hinta sama joidenkin tai kaikkien tuottajäsenten yhteistuotannolle.

Tuottajaorganisaatio voi käydä neuvotteluja, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- 1) Tällaisten neuvottelujen kohteena olevan raakamaidon määrä on enintään 3,5 prosenttia Euroopan unionin kokonaistuotannosta.
- 2) Neuvottelujen kohteena olevan raakamaidon Suomessa tuotettu määrä on enintään 33 prosenttia Suomen kansallisesta kokonaistuotannosta. Suomen vuotuisen kokonaistuotannon määränä käytetään tässä yhteydessä Euroopan komission julkaisemia tuotantotietoja.
- 3) Asianomaiset tuottajat eivät ole minkään muun sellaisen tuottajaorganisaation jäseniä, joka niin ikään neuvottelee tällaisia sopimuksia niiden puolesta. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin myöntää poikkeuksia tästä edellytyksestä asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, joissa tuottajilla on kaksi toisistaan erillistä tuotantoyksikköä eri maantieteellisillä alueilla.
- 4) Raakamaitoa ei koske tuottajan osuuskuntajäsenyydestä aiheutuva velvoite toimittaa maitoa osuuskunnan säännöissä vahvistettujen ehtojen mukaisesti tai näillä säännöillä vahvistettujen tai niistä johdettujen sääntöjen ja päätösten mukaisesti.

Tuottajaorganisaation tulee ilmoittaa Maaseutuvirastoon tällaisten neuvottelujen kohteena olevan raakamaidon määrä. Maaseutuvirastolla ei ole toimivaltuuksia arvioida sitä, täyttääkö sopimusjärjestely markkinajärjestelyasetuksessa säädetty edellytykset. Tämän osalta tuottajaorganisaation on tehtävä itsearvio.

Markkinajärjestelyasetukseen on sisällytetty suojamekanismi, joka antaa Kilpailu- ja kuluttajavirastolle toimivallan puuttua itsearvion tehneen tuottajaorganisaation oikeuteen käydä sopimusneuvotteluja. Suojamekanismia sovelletaan markkinajärjestelyasetuksen mukaisesti, mikäli tämä on tarpeellista kilpailun ylläpitämiseksi. Jos tuottajaorganisaatioiden neuvottelut kattavat EU:n sisällä alueen, joka on Suomea laajempi, suojoimenpiteet toteuttaa Euroopan komissio.

Mikäli tuottajaorganisaation toiminta ei ole markkinajärjestelyasetuksessa säädetyn mukaista, tuottajaorganisaation toimintaan sovelletaan yleisiä kilpailusääntöjä. Kilpailu- ja kuluttajavirasto antaa tarvittaessa neuvontaa asiaan liittyvään viraston toimivaltaan ja yleisten kilpailusääntöjen tulkintaan liittyvissä kysymyksissä.

(NA1308/2013 Art. 149, 206 ja 209; KA 880/2012 Art. 3; KA 511/2012 Art. 2)

4 Tuottajaorganisaation toimintaa koskevat ilmoitukset

Hyväksytyn tuottajaorganisaation on ilmoitettava käymistään sopimusneuvotteluista. Euroopan unioni kerää lisäksi tietoja tuottajaorganisaatioista tilastotarkoituksiin. Tuottajaorganisaation toiminnassa on tiettyjä muuttuvia asioita, joilla on vaikutusta tuottajaorganisaation hyväksymisen edellytysten täyttymiseen. Tuottajaorganisaation tulee ilmoittaa toiminnassaan tapahtuvista merkittävistä muutoksista. Kaikki ilmoitukset tehdään Maaseutuvirastoon.

4.1 Tuottajaorganisaation käymistä sopimusneuvotteluista ilmoittaminen

Hyväksytty peltokasvi-, naudanliha- tai maito- ja maitotuotealan tuottajaorganisaatio voi neuvotella jäsentensä puolesta tarjontaan liittyviä sopimuksia, jotka koskevat sen jäsenten koko yhteenlaskettua tuotantoa tai osaa jäsenten tuotannosta. Asiasta kerrotaan enemmän hakuoppaan luvussa 3. Tuottajaorganisaation tulee ilmoittaa tällaisten neuvottelujen kohteena olevan kunkin tuotteen tuotannon määrä Maaseutuvirastoon.

Ilmoitus sopimusneuvotteluista tehdään vapaamuotoisesti joko sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@mavi.fi tai postitse hakuoppaan sivulla 3 olevaan Maaseutuviraston postiosoitteeseen. Ilmoituksen on syytä sisältää neuvottelujen kohteena olevan kunkin tuotteen tuotannon määrän lisäksi muita oleellisia tietoja, kuten ilmoituksen lähettävän tuottajaorganisaation ja asiasta lisätietoja antavan yhteys henkilön tiedot.

(NA1308/2013 Art. 149, 170 ja 171; KA 511/2012 Art. 2; MJL 999/2012 § 12 g)

4.2 Maito- ja maitotuotealan tuottajaorganisaation ilmoitus jäsenmäärästä ja kaupan pidetyn raakamaidon määrästä

Hyväksytyn maito- ja maitotuotealan tuottajaorganisaation on ilmoitettava vuosittain Maaseutuvirastoon sen edellisen vuoden loppua koskeva jäsenmäärä ja edellistä vuotta koskeva kaupan pidetyn raakamaidon määrä. Ilmoitus on tehtävä vuosittain tammikuun loppuun mennessä.

Ilmoitus tehdään vapaamuotoisesti joko sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@mavi.fi tai postitse hakuoppaan sivulla 3 olevaan Maaseutuviraston postiosoitteeseen. Ilmoituksen on syytä sisältää neuvottelujen kohteena olevan kunkin tuotteen tuotannon määrän lisäksi muita oleellisia tietoja, kuten ilmoituksen lähettävän tuottajaorganisaation ja asiasta lisätietoja antavan yhteys henkilön tiedot.

(KA 511/2012 Art. 2; MJL 999/2012 § 12 f)

4.3 Tuottajaorganisaation toiminnassa ja rakenteessa tapahtuvista muutoksista ilmoittaminen

Hyväksytyt tuottajaorganisaation toiminnassa ja rakenteessa voidaan toteuttaa ajan myötä merkittäviäkin muutoksia. Muutoksilla voi olla vaikutusta tuottajaorganisaation hyväksymisen edellytysten täyttymiseen. Tuottajaorganisaation tulee ilmoittaa toiminnassaan tapahtuvista hyväksymisen edellytyksiin liittyvistä muutoksista Maaseutuvirastoon. Tällaisia merkittäviä asioita ovat luvun 2 mukaiset hyväksymisen edellytyksenä olevat asiat: organisaatiomuodon tai sääntöjen muuttaminen ja tuottajajäsenten määräävä asema, jäsenmäärän merkittävä muuttuminen, kaupan pidetyn tuotannon arvon merkittävä muuttuminen, toimintojen ulkoistaminen tai tuottajaorganisaation päämäärän tai tavoitteiden muuttuminen.

Tuottajaorganisaation tulee ilmoittaa hyväksymisen edellytyksiin liittyvistä muutoksista Maaseutuvirastoon välittömästi muutosten toteuduttua. Ilmoituksen voi antaa vapaamuotoisesti joko sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@mavi.fi tai postitse hakuoppaan sivulla 3 olevaan Maaseutuviraston postiosoitteeseen.

(MjL 999/2012 § 81)

5 LIITE 1 - Tuottajaorganisaation hyväksyttäviä tuotteita

Tuottajaorganisaation jäsenten tuottamia hyväksyttäviä tuotteita ovat mitkä tahansa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 (markkinajärjestelyasetus) liitteen I mukaiset eri maataloustuotealojen tuotteet. Tähän liitteeseen on poimittu esimerkkejä hyväksyttävistä eri tuotteista vilja-, naudanliha- ja sianliha-aloilla. Hyväksyttävä tuote on myös muut tuotteet -osioon sijoitettu peruna. Täydellinen luettelo hyväksyttävistä tuotteista on edellä mainitussa asetuksessa.

CN-koodi

Kuvaus

Vilja-alan hyväksyttäviä tuotteita ovat esimerkiksi:

0709 99 60	Tuore tai jäähdytetty sokerimaissi
1001 91 20	Tavallinen vehnä sekä vehnän ja rukiin sekavilja, siemenvilja
1001 99 00	Spelttivehnä, tavallinen vehnä sekä vehnän ja rukiin sekavilja, muu kuin kylvämiseen tarkoitettu
1002 99 00	Ruis
1003 99 00	Ohra
1004 99 00	Kaura
1005 10 90	Maissin, muun kuin hybridimaissin siemenet
1005 90 00	Maissi, ei kuitenkaan siemenvilja
1007 10 90, 1007 90 00	Durransiemenet, muut kuin kylvämiseen tarkoitettut hybridit
1008 99 00	Tattari, hirssi ja kanariansiemenet; muu vilja
1001 11 00, 1001 19 00	Durumvehnä

Naudanliha-alan hyväksyttäviä tuotteita ovat esimerkiksi:

0102 29 05–0102 29 99, 0102 39 10 ja 0102 90 91	Elävät, kotieläiminä pidettävät nautaeläimet, muut kuin puhdasrotuiset siitoseläimet
0201	Naudanliha, tuore tai jäähdytetty
0202	Naudanliha, jäädytetty

Sianliha-alan hyväksyttäviä tuotteita ovat esimerkiksi:

ex 0103 Elävät siat, kotieläinlajit, muut kuin puhdasrotuiset
süitoseläimet

ex 0203 Kesyn sian liha, tuore, jäähdytetty tai jäädytetty

Muut tuotteet -ryhmän hyväksyttävä tuote on esimerkiksi:

0701 Tuoreet tai jäähdytetyt perunat

6 LIITE 2 – Sädökset

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1308/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä. Koonnos.

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 511/2012 neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1234/2007 säädetyistä tuottajaorganisaatioita ja toimialakohtaisia organisaatioita sekä sopimusneuvotteluja ja -suhteita koskevista ilmoituksista maito- ja maitotuotealalla. Koonnos.

Komission delegoitu asetus (EU) N:o 880/2012 neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 täydentämisestä maito- ja maitotuotealanylikansallisen yhteistyön ja tuottajaorganisaatioiden välisten sopimusneuvottelujen osalta.

Komission delegoitu asetus (EU) 2016/232 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 täydentämisestä tuottajayhteistyön tiettyjen näkökohtien osalta.

Laki (999/2012) maataloustuotteiden markkinajärjestelystä, muutoksineen.

Valtioneuvoston asetus (802/2014) tuottajaorganisaatioista, muutoksineen.

Muut tuottajaorganisaatiojärjestelmään liittyvät asiakirjat, joita on käytetty hakuoppaan laadinnassa:

Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus (SEUT)

Komission tiedonanto: Suuntaviivat yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen 169, 170 ja 171 artiklassa olevien sääntöjen soveltamisesta oliiviöljyn, naudanlihan ja peltokasvien aloilla (2015/C 431/01).

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain muuttamisesta (HE 142/2015)

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain muuttamisesta (HE 144/2016)

www.mavi.fi

